

УДК 616-006.66+75.021.42 DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.6425883>

**ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ
ОНКОЛОГІЧНИХ ХВОРИХ В КЛІНІЧНУ ПРАКТИКУ В УМОВАХ
ПАНДЕМІЇ COVID-19**

Бондар О.В., Рибін А. І., Кузнецова О. В.
Одеський національний медичний університет

**IMPLEMENTATION OF COMPLEX REHABILITATION OF
ONCOLOGICAL PATIENTS IN CLINICAL PRACTICE IN THE
CONDITIONS OF THE COVID-19 PANDEMIC**

Bondar O.V., Rybin A.I., Kuznetsova O.V.
Odessa, Odessa National Medical University

**IMPLEMENTATION OF COMPLEX REHABILITATION OF
ONCOLOGICAL PATIENTS IN CLINICAL PRACTICE IN THE
CONDITIONS OF THE COVID-19 PANDEMIC**

Bondar O.V., Rybin A.I., Kuznetsova O.V.
Odessa, Odessa National Medical University

84

After the diagnosis is made, a cancer patient goes through a long period of acceptance and awareness, which certainly leaves an imprint on his psycho-emotional state. And the emergence of another unexpected negative factor, like the COVID19 pandemic, multiplies the degree of depression, panic, despair, denial of the fact of the disease, and sometimes refusal of treatment.

Goal and tasks. To assess the effectiveness of art therapy in complex antitumor treatment in patients with locally advanced or metastatic HER2-negative hormone-dependent breast cancer (HRCC), stimulation of patients' skills for unlimited creativity, emotional outburst of negative energy.

Materials and methods. 25 patients with thyroid cancer: 17 (68%) - metastatic cancer (of which, damage to the bones of the skeleton - 13 (76.4%), lungs - 4 (23.5%), orbit - 1 (5.9%), liver - 1 (5.9%), ovaries - 2 (11.8%), peritoneal carcinomatosis - 3 (17.6%), ascites - 2 (11.8%). 8 (32%) patients have locally advanced cancer. The patients studied the effectiveness of anticancer therapy: letrozole 2.5 mg per day daily + palbociclib 125 mg per day from 1 to 21 days daily against the background of art therapy (pictures "by numbers"). Patients independently chose drawings, colors, images, canvas sizes and timeframes for completing the work, as well as pronounced their choice.

Results. Complex antitumor treatment (letrozole + palbociclib) against the background of art therapy made it possible to achieve an objective effect in 21 patients (2 (9.5%) - CR, 12 (57.1%) - PR, 7 (33.3%) - SD), progression of the process - 4 (16%). 14 patients chose flower drawings (56%), 4 - landscapes (16%), 3 - animals (12%) and 4 - other (16%). The majority of patients (60%) chose a drawing in dark colors as their first work, and the subsequent ones were done with bright colors, which indicates an improvement in the psycho-emotional status, quality of life of patients against the

background of art therapy and was associated with the disappearance of despondency and uncontrollable fear.

Key words: *art-therapy, breast cancer, quality of life, COVID-19*

Після підтвердження діагнозу онкологічний хворий проходить тривалий період прийняття і усвідомлення, що безумовно відкладає відбиток на його психо-емоційний стан. А поява ще одного несподіваного негативного чинника, як пандемія COVID-19, примножує ступінь депресії, паніки, відчаю, заперечення факту хвороби, а іноді стає причиною відмови від лікування.

Мета і завдання. Оцінити ефективність арт-терапії в комплексному протипухлинному лікуванні у хворих з місцево-росповсюдженим або метастатичним HER2-негативним гормонопозитивним раком молочної залози (ГПРМЗ), стимуляція у хворих навичок до необмеженої творчості, емоційний виплеск негативної енергії.

Матеріали і методи. Всього нами було проліковано 25 пацієток з ГПРМЗ. 17 (68%) хворих мали метастатичний рак (ураження кісток-13 (76,4%), легені-4(23,5%), орбіта-1(5,9%), печінка-1(5,9%), яєчники-2(11,8%), канцероматоз очеревини-3(17,6%), асцит-2(11,8%). У 8 (32%) пацієток був місцево-росповсюджений рак. У пацієток вивчали ефективність протипухлинної терапії : летрозол 2,5 мг на добу щодня + палбоцикліб 125 мг на добу з 1 по 21 день щодня на тлі арт-терапії (малювання картин “по номерам”). Пацієнти самостійно обирали малюнки, колірну гамму, образи, розміри полотна і терміни виконання роботи, а також промовляли свій вибір.

Результати. Комплексне протипухлинне лікування (летрозол+палбоцикліб) на тлі арт-терапії дозволило отримати об’єктивний ефект у 21 пацієтки (CR-2 (9,5%), PR-12 (57,1%), SD-7 (33.3%), прогресування у 4 пацієток (16%). 14 пацієнтів обирали малювання квітів (56%), 4 – пейзажі (16%), 3 – тварини (12%) та 4 – інше (16%). Більшість пацієнтів (60%) обрали в якості своєї першої роботи малюнок в темних тонах, а подальші були виконані яскравими фарбами, що вказує на поліпшення психо-емоціонального статусу, якості життя хворих на тлі арт-терапії та асоціювання у них зі зникненням смутку і неконтрольованого страху.

Ключові слова: *арт-терапія, рак молочної залози, якість життя, COVID-19*

После установки диагноза онкологический больной проходит длительный период принятия и осознания, что безусловно откладывает отпечаток на его психо-эмоциональное состояние. А появление еще одного неожиданного негативного фактора, как пандемия COVID19, преумножает степень депрессии, паники, отчаяния, отрицания факта болезни, а иногда и отказа от лечения.

Цель и задачи. Оценить эффективность арт-терапии в комплексном противоопухолевом лечении у больных с местнораспространенным или метастатическим HER2-негативным гормонозависимым раком молочной железы (ГЗРМЖ), стимуляция у больных навыков к неограниченному творчеству, эмоциональный выплеск негативной энергии.

Материалы и методы. 25 пациенток с ГЗРМЖ: 17 (68%) – метастатический рак (из них, поражение костей скелета - 13 (76,4%), легких - 4 (23,5%), орбита – 1 (5,9%), печень – 1 (5,9%), яичники – 2 (11,8%), канцероматоз брюшины – 3 (17,6%), асцит – 2 (11,8%). У 8 (32%) пациенток – местнораспространенный рак.

У пациенток изучали эффективность противоопухолевой терапии: летрозол 2,5 мг в сутки ежедневно + палбоциклиб 125 мг в сутки с 1 по 21 день ежедневно на фоне арт-терапии (картины «по номерам»). Пациенты самостоятельно выбирали рисунки, цветовую гамму, образы, размеры полотна и сроки выполнения работы, а также проговаривали свой выбор.

Результаты. Комплексное противоопухолевое лечение (летрозол+палбоциклиб) на фоне арт-терапии позволило добиться объективного эффекта у 21 пациентки (2 (9,5%) - CR, 12 (57,1%) - PR, 7 (33,3%) – SD), прогрессирование процесса – 4 (16%). 14 пациентов выбирали рисунки цветов (56%), 4 - пейзажи (16%), 3 - животные (12%) и 4 - другое (16%). 60% пациентов выбрали в качестве своей первой работы рисунок в темных тонах, а последующие были выполнены яркими красками, что указывает на улучшение психо-эмоционального статуса, качества жизни больных на фоне арт-терапии и ассоциировался у них с исчезновением уныния и неконтролируемого страха.

Ключевые слова: арт-терапия, рак молочной железы, качество жизни, COVID-19

«Заради добра і любові, людина не повинна дозволити смерті опанувати своїми думками ... »

Сьогодні вже можна сміливо говорити про те, що 2020 рік став для всіх нас випробовуванням, а також приводом шукати вихід навіть із самої абсурдної ситуації. Як продовжувати спеціальне лікування онкологічному хворому, дотримуючи терміни введення цитостатиків і безперервність надання допомоги в умовах пандемії COVID-19? Онкологічні хворі відносяться до групи високого ризику інфікування COVID-19, при цьому їм життєво необхідно продовжувати протипухлинне лікування. Припинення курсів хіміотерапії або таргетної терапії, скасування гормонотерапії або імунотерапії - сьогодні, в умовах карантину, завтра - стануть причиною зменшення загальної і безрецидивної виживаності.

13 березня 2020 американське суспільство онкологів ASCO опублікувало рекомендації щодо ведення онкологічних хворих в умовах пандемії COVID-19, згідно з якими, онкологічні пацієнти, які потрапляють в групу ризику по важкому перебігу COVID-19 [6, 12], це:

- пацієнти 65 років та більше;
- пацієнти з супутніми хронічними

захворюваннями серцево-легеневої системи;

- пацієнти, які отримують хіміотерапію;
- пацієнти з ожирінням (ІМТ > 40);
- пацієнти, які отримують імуносупресивну терапію;
- пацієнти з декопенсованими станами, наприклад, цукровий діабет.

З метою зменшення ризику інфікування рекомендовано було скоротити кількість відвідувань онкологічних стаціонарів. У зв'язку з цим всіх онкохворих потрібно розділяти на три категорії [9, 10]:

1. Пацієнти, які потребують негайного початку лікування онкологічного захворювання або продовженні лікування ліками, оскільки ризику прогресування або смерті від основного захворювання вище ризику інфікування SARS-CoV-2.
2. Пацієнти, яким можна відкласти початок терапії (наприклад, пацієнти, які вже отримали кілька ліній паліативної хіміотерапії з приводу прогресування онкологічного процесу і

не мають симптомів захворювання).

3. Пацієнти, що знаходяться під наглядом без ознак хвороби і / або прогресування, у яких слід скасувати візити в найближчі 2-3 місяці і / або провести їх віддалено.

Рекомендований індивідуальний підхід до кожного клінічного випадку, зміна лікувальної тактики не повинно значно погіршувати прогноз перебігу основного захворювання. У ряді випадків відмова від ад'ювантної хіміотерапії раннього раку молочної залози або перенесення термінів її проведення може надати більш сприятливий вплив на прогноз, ніж її проведення в умовах пандемії.

Найвідоміші міжнародні професійні товариства онкологів (ASCO, ESMO, NCCN) запропонували клінічним онкологам усього світу загальні рекомендації щодо зміни тактики лікування онкологічних хворих, метою яких є мінімізація соціальних контактів і відвідувань медичних установ [11, 12, 13]:

- відмова від проведення свідомо токсичною хіміотерапії, особливо у хворих з супутніми захворюваннями які потрапляють до групи ризику по важкому перебігу COVID-19;
- при виборі терапії віддавати перевагу препаратам без потенційної пульмональної токсичності (наприклад, заміна блеоміцина на іфосфамід у разі наявності герміногенної пухлини, застосування сунітінібу замість еверолімусу у разі наявності нейроендокринної пухлини);
- спостереження або підтримуюча терапія при досягненні ремісії, за умови, що скорочення кількості циклів лікування не призведе до погіршення віддалених результатів;
- переведення пацієнтів з внутрішньовенних режимів на пероральні схеми лікування, якщо це не погіршить перебіг онкологічного процесу;

- в окремих випадках можливий перенос чергового курсу на 2 тижні, збільшення інтервалів між курсами лікування;
- відмова (там, де це можливо) від щотижневого проведення лікування на користь 2-3-тижневого;
- рішення про скасування і / або модифікації режиму терапії повинно враховувати показання, ризику та очікувану користь, прийняті рішення доцільно оформляти рішенням онкологічного консилиуму або лікарської комісії;
- розширення показань до профілактичного призначення Г-КСФ для пацієнтів з ризиком фебрильної нейтропенії більше 10%, розгляд питання про призначення профілактичної антибіотикотерапії.
- забезпечення хворого інструкцією на випадок виникнення побічних ефектів з зазначенням препаратів і режимів їх використання для купірування небажаних явищ;

Таким чином, на теперешній час немає абсолютних протипоказань для проведення того чи іншого методу протипухлинного лікування, а також чітких рекомендацій щодо послідовності їх виконання [8]. Тому кожен конкретний клінічний випадок необхідно розглядати в індивідуальному порядку, що як ніколи вкладається в концепцію персоналізованого лікування онкологічного пацієнта.

Метою нашої роботи була оцінка ефективності арт-терапії в комплексному протипухлинному лікуванні у хворих з місцево або метастатичним HER2-негативним гормонозалежним раком молочної залози (ГЗРМЖ), за рахунок стимуляція у хворих навичок до необмеженого творчості, емоційного виплеску негативної енергії, для максимального збільшення загальної виживаності при досягненні задовільного психо-емоційного статусу і якості життя.

Як відомо, після установки діагнозу РАК, пацієнт проходить тривалий багатостадійний період прийняття і усвідомлення, що безумовно накладає певний відбиток на його психо-емоційний стан і поведінкові реакції. А поява ще одного несподіваного негативного фактора, як пандемія COVID-19, безумовно примножує ступінь депресії, паніки, відчаю, заперечення факту хвороби, протесту, а іноді і агресії.

У деяких випадках було дуже складно переконати пацієнтку з наявністю невиліковного онкологічного захворювання, наявністю коморбідності (цукровий діабет, наприклад), тобто яка відноситься до групи високого ризику інфікування, починати протипухлинне лікування, незважаючи на щоденну статистику COVID-19, лякаючи стрічку новин, зростаючу захворюваність в Китаї, Італії, Іспанії, Франції та США. Все це спричинило пошук варіантів поліпшення якості життя наших пацієнтів на тлі проведення протипухлинного лікування в умовах глобальної проблеми. І таким рішенням проблеми стала для нас і наших пацієнтів арт-терапія.

Матеріали та методи

З березня 2020 року по червень 2021 року під нашим спостереженням знаходилися 25 пацієнток з ГЗРМЖ. У всіх пацієнток був поширений пухлинний процес: у 17 пацієнток (68%) - метастатичний рак (з них, ураження кісток скелета - 13 (76,4%), легких - 4 (23,5%), орбіти - 1 (5,9%), печінки - 1 (5,9%), яєчників - 2 (11,8%), канцероматоз очеревини - 3 (17,6%), асцит - 2 (11,8%). У 8 (32%) пацієнток - місцево розповсюджений рак. У всіх пацієнток було виконано на етапі обстеження КТ-скринінг і виключено ураження головного мозку. Середній вік пацієнток склав 57,2 року. Середня тривалість часу після установки первинного діагнозу до прогресування процесу - 2,8 року. З урахуванням безлічі факторів, в т.ч пандемії COVID-

19, повторна біопсія з метою отримання ІГХ не проводилася.

З урахуванням рекомендацій NCCN пацієнткам було запропоновано проведення спеціального лікування: летрозол 2,5 мг на добу щодня + палбоцікліб 125 мг на добу з 1 по 21 день щодня [9, 13]. Дана схема лікування відповідає вимогам сьогодення: має високу ефективність і дозволяє забезпечити безперервне протипухлинне лікування в умовах пандемії COVID-19. Крім того, були дотримані всі заходи щодо зниження ризику інфікування COVID-19: пацієнти отримували таблетовані протипухлинні препарати, з низьким профілем токсичності, за місцем проживання, під контролем лікаря онколога онлайн. Ще в 2020 році, після введення карантинних обмежень, оцінка ефекту спеціального лікування була нами запланована через кожні 3 місяці після початку прийому препаратів, а також в подальшому кожні наступні 3 місяці. Однією з умов у 2020 році було - зниження захворюваності, а значить зняття карантинних заходів, що дозволило б пацієнткам приїхати на огляд до лікаря клінічного онколога і виконати інструментальні обстеження.

Крім основного методу лікування протипухлинними препаратами, всім пацієнткам була запропонована арт-терапія, а саме щоденне розфарбовування картин «за номерами». Вибір саме цього варіанту арт-терапії був обумовлений, в першу чергу, можливістю різноманітного прояву як прихованих, так і явних емоцій хворих.

Ми вивчили безліч індивідуальних і групових видів терапії, включаючи онлайн терапію, консультувалися з психологом, фахівцем з розвитку творчого мислення і вибрали, на нашу думку, найбільш оптимальний вид арт-терапії, що розкриває внутрішній світ кожного. Всім пацієнтам ми запропонували малювати картини «за номерами». Це досить

популярний в даний час і доступний, в т.ч. онлайн, метод арт-терапії, що не вимагає великих матеріальних витрат. При цьому пацієнти самостійно вибирали малюнки, колірну гамму, образи, розміри полотна і терміни виконання роботи.

Наприклад, ми пропонували обрати кольори для арт-терапії, які на думку пацієнта висловлюють його особистість або характер і створити з їхньою допомогою композицію; обрати кольори, які за його відчуття «нейтралізують» його негативні переживання і використовувати їх у створенні будь-якого малюнка. Крім того, пацієнтам пропонувалося не тільки малювати, а й промовляти: чому ви обрали яскраві кольори або, навпаки, про що говорять похмурі тони? Тому що, щоб даний метод арт-терапії працював, варто не тільки наповнити малюнки квітами і відтінками, але і задуматися над результатом [1, 5].

Термін «арт-терапія» (буквально: лікування мистецтвом) вперше використав художник Адріан Хілл в 1938 році при описі своєї роботи з туберкульозними хворими в санаторіях. Ці методи були застосовані в США в роботі з дітьми, вивезеними з нацистських таборів під час Другої світової війни [2]. На початку свого розвитку арт-терапія відображала психоаналітичні погляди З. Фрейда і К. Г. Юнга, за якими кінцевий продукт художньої діяльності клієнта (будь то малюнок, скульптура, інсталяція) висловлює його неусвідомлювані психічні процеси [3].

Арт-терапія у вузькому сенсі слова - малюнок терапія (ізотерапія), заснована на образотворчому мистецтві, популярна для психологічної корекції невротичних і психосоматичних порушень і висловлює емоційний стан того хто малює [4].

Показання для проведення арт-терапії: труднощі емоційного розвитку, стрес, депресія, зниження настрою,

емоційна нестійкість, імпульсивність емоційних реакцій, переживання емоційного відкидання іншими людьми, почуття самотності, міжособистісні конфлікти, незадоволеність сімейними відносинами, ревності, підвищена тривожність, страхи, фобії, негативна «Я-концепція», низька самооцінка [3].

Всі ці прояви, безумовно можна побачити у кожного онкологічного хворого, в першу чергу - депресія, емоційна нестійкість, низька самооцінка, тривога, страх, почуття самотності. Тим більше зараз, під час пандемії COVID-19, коли всі ці почуття переживаються з подвоєною силою: страх перед невідомістю і страх смерті не тільки від Рака, а й від COVID-19 [7].

Згідно К. Рудестама, одними з основних завдань арт-терапії [2] є: дати соціально прийнятний вихід агресії та інших негативних почуттів; полегшити процес лікування в якості допоміжного методу і пропрацювати пригнічені думки і почуття.

Стимуляція у онкологічних хворих навичок до необмеженої творчості, емоційний виплеск негативної енергії стало однією з наших завдань. При цьому людині стає легше, адже він освоює новий інструмент вираження себе, виходить за рамки своїх можливостей. Будь-яка творчість дає заряд енергії - пишеш ти, малюєш або ліпиш, звільняєш ти від негативу, знімаєш напругу, отримуєш задоволення від процесу [4]. Використання арт-терапії має безліч переваг в порівнянні з іншими методами. По-перше - це легкість використання, доступна кожній людині, незалежно від його віку, статі, рівня творчих здібностей, тобто майже не має протипоказань. Наступною перевагою є те, що арт-терапія є невербальним методом, а тому особливо цінна для інтровертів, або людей, що мають труднощі з вираженням власних переживань.

Результати

Комплексне протипухлинне лікування (летрозол + палбоцікліб) на тлі арт-терапії дозволило отримати об'єктивний ефект у 21 пацієнтки: 2 хворих (9,5%) - CR (повна відповідь), 12 хворих (57,1%) - PR (часткова відповідь), 7 хворих (33,3%) - SD (стабілізація процесу), прогресування процесу було зареєстровано у 4 хворих (16%). Всі пацієнти продовжували протипухлинну терапію на тлі арт-терапії з послідовним розфарбуванням однієї картини слідом за одною, по мірі виконання роботи. Ми спробували проаналізувати вибір наших пацієнок, проконсультувавшись з психотерапевтом. Як правило, при перевтомі люди малюють квіти (рис. 1); якщо потрібно швидко прийти в тонус і відновити сили - малюють пейзаж; є невдоволення життям - роблять репродукцію картини (рис. 2); є відчай - малюють дороги і стежки. Серед наших пацієнтів, 14 (56%) осіб обрали малюнки квітів, 4

(16%) - пейзажі, 3 (12%) - тварини і 4 (16%) - інше.

Обрана пацієнтом колірна гамма теж може охарактеризувати його психо-емоційний стан. Так, як правило, більшість пацієнтів (60%) обирали в якості своєї першої роботи рисунок в темних тонах, а потім, 2 або 3 робота були виконані яскравими фарбами (рис. 3). Самі пацієнти вказували на те, що вибір малюнка з переважанням коричневого, чорного, бордового, темно-синього, асоціювався у них з зневірою, зниженим настроєм, неконтрольованим страхом. А поступовий перехід до яскравих фарб вказує на поліпшення психо-емоційного статусу, якості життя хворих на тлі арт-терапії та асоціювалося у них зі зникненням зневіри і неконтрольованого страху.

Висновки

Таким чином, за результатами проведеного дослідження були зроблені наступні висновки:

Рис. 1. Приклад малюнків пацієнтів (квіти)

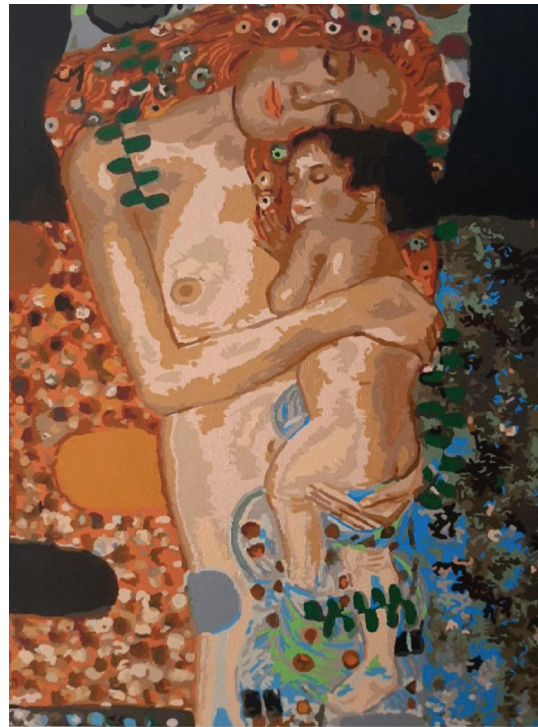

Рис. 2. Приклад малюнків пацієнтів (репродукція картини)

Рис. 3. Приклад зміни кольорової гами та темики малюнків на тлі арт-терапії

- 1) Застосування арт-терапії, а саме малювання картин «за номерами» сприяє, на нашу думку, поліпшенню загального стану хворих, а саме зниженню стресу і позбавленню почуття безпорадності. Момент промовляння свого вибору і емоцій, що виникають протягом усього періоду малювання, що відображено в їх роботах, дає можливість пацієнтам усвідомлювати переживання через розфарбовування.
- 2) Використання комбінованої проти-пухлинної терапії препаратами палбоцікліб + летрозол на тлі арт-терапії (картини «за номерами») дозволяє досягти об'єктивного позитивного результату у 84% (21 пацієнтка) хворих, що розкриває великі перспективи використання даного методу лікування онкологічних хворих в умовах триваючої пандемії COVID-19.

Література

1. Андрейчин С. Р. (2009) Система впровадження арт-методів у роботі практичного психолога. *Практична психологія та соціальна робота*; 5: 13-18.
2. Валуйська А. (2012) Історія і види арт-терапії. Заняття з педагогами. *Психолог*; 13-14: 66-67.
3. Вознесенська О. (2011) Шляхом арт-терапії у пошуку натхнення. *Психолог*; 17: 3-5
4. Тараріна О. (2012) Арт-терапія – джерело

натхнення і саморегуляції. *Психолог*; 13-14: 4.

5. Шеніхова Ж. (2012) Фарби і манка в арт-терапевтичній роботі. *Психолог*; 13-14: 107-109.
6. Coles CE, et al. (2020) International Guidelines on Radiation Therapy for Breast Cancer During the COVID-19 Pandemic. *Clinical Oncology*; 32: 279-281.
7. Liang W, Guan W, Chen R, et al. (2020) Cancer patients in SARS-CoV-2 infection: a nationwide analysis in China. *Lancet Oncology*; 21(3): 335-337.
8. Simcock R, et al. (2020) COVID-19: Global radiation oncology's targeted response for pandemic preparedness. *Clinical Translated Radiation Oncology*; 22: 55-68.
9. You B, Ravaud A, Canivet A, et al. (2020) The official French guidelines to protect patients with cancer against SARS-CoV-2 infection. *The Lancet Oncology*; doi: [https://doi.org/10.1016/S1470-2045\(20\)30204-7](https://doi.org/10.1016/S1470-2045(20)30204-7).
10. Yu J, Ouyang W, Chua M, et al. (2020) SARS-CoV-2 Transmission in Patients With Cancer at a Tertiary Care Hospital in Wuhan, China. *JAMA Oncology*. doi:10.1001/jamaoncol.2020.0980.
11. www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/specific-groups/high-risk-complications.html
12. www.asco.org/asco-coronavirus-information/care-individuals-cancer-during-covid-19
13. www.nccn.org/covid-19/pdf/HCI_Patient_Scheduling_Recs_during_COVID.pdf

References

1. Andreychin SR (2009) The system of implementation of art methods in the work of a

- practical psychologist. *Practical Psychology and Social Work*; 5: 13-18.
2. Valuyska A (2012) History and types of art therapy. *Classes with teachers. Psychologist*; 13-14: 66-67.
 3. Voznesenska O. (2011) Through art therapy in search of inspiration. *Psychologist*; 17: 3-5
 4. Tararina O. (2012) Art therapy - a source of inspiration and self-regulation. *Psychologist*; 13-14: 4.
 5. Shenikhova J. (2012) Paints and semolina in art-therapeutic work. *Psychologist*; 13-14: 107-109.
 6. Coles CE, et al. (2020) International Guidelines on Radiation Therapy for Breast Cancer During the COVID-19 Pandemic. *Clinical Oncology*; 32: 279-281.
 7. Liang W, Guan W, Chen R, et al. (2020) Cancer patients in SARS-CoV-2 infection: a nationwide analysis in China. *Lancet Oncology*; 21(3): 335-337.
 8. Simcock R, et al. (2020) COVID-19: Global radiation oncology's targeted response for pandemic preparedness. *Clinical Translated Radiation Oncology*; 22: 55-68.
 9. You B, Ravaud A, Canivet A, et al. (2020) The official French guidelines to protect patients with cancer against SARS-CoV-2 infection. *The Lancet Oncology*; doi: [https://doi.org/10.1016/S1470-2045\(20\)30204-7](https://doi.org/10.1016/S1470-2045(20)30204-7).
 10. Yu J, Ouyang W, Chua M, et al. (2020) SARS-CoV-2 Transmission in Patients With Cancer at a Tertiary Care Hospital in Wuhan, China. *JAMA Oncology*. doi:10.1001/jamaoncol.2020.0980.
 11. www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/specific-groups/high-risk-complications.html
 12. www.asco.org/asco-coronavirus-information/care-individuals-cancer-during-covid-19
 13. www.nccn.org/covid-19/pdf/HCI_Patient_Scheduling_Recs_during_COVID.pdf
- Впервые поступила в редакцию 15.01.2022 г.
Рекомендована к печати на заседании редакционной коллегии после рецензирования*

УДК 616.33-006.6-089-085.277.3

DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.6425885>

НОВІ ПІДХОДИ В ЛІКУВАННІ РАКУ

Кіркільевський С.І.¹, Полясний В.О.^{2,3}, Машуков А.О.^{2,3}, Ковалевська Л.А.³

Медична клініка Таргет¹, Київ, Україна

Міжнародний гуманітарний університет², Україна

КНП «Одеський обласний онкологічний диспансер»³, Україна

НОВЫЕ ПОДХОДЫ К ЛЕЧЕНИЮ РАКА

Киркилевский С.И.¹, Полясний В.О.^{2,3}, Машуков А.О.^{2,3}, Ковалевская Л.А.³

¹Медицинская клиника Таргет, Киев, Украина

²Международный гуманитарный университет, Украина

³КНП «Одесский областной онкологический диспансер», Украина

NEW APPROACHES TO CANCER TREATMENT

Kirkilevsky S.I.¹, Polyasny V.O.^{2,3}, Mashukov A.O.^{2,3}, Kovalevskaya L.A.³

¹Target Medical Clinic, Kyiv, Ukraine

²International Humanities University, Ukraine

³KNP "Odessa regional oncological dispensary", Ukraine

Summary/Резюме

The aim of the study: to study the effect of cell phenotype of gastric tumors on the survival of patients treated by standard protocols.